

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2011/2012
Történelem - 1. forduló
Megoldások

I. (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

- A) a) IV. Amenhotep (Ehnaton)
b) Meg akarta törni az Amon-papság hatalmát (*Más jó válasz is elfogadható.*)
B) c) Gibraltár (-i-szoros)
d) Karthágó
C) e) Assurbanapli / Assurbanipal
f) Ninivében

II. (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

A történelmi személy neve	A forrás betűjele
Tiberius Gracchus	
Marius	e)
Sulla	d), f)
Pompeius	
Julius Caesar	c)
Augustus	a), b)

III. (Elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont.)

- A) a) Saul
b) Jézus (Krisztus)
c) Damaszkusz
d) páli fordulat / páf fordulás
e) Pál a keresztények üldözőjéből a kereszténység apostolává vált / minden ember számára lehetővé tette a kereszténység felvételét (*Más, hasonló értelmű, jó válasz is elfogadható.*)

B) e) Péter
f) Szentlélek
g) (katolikus) keresztény
h) eretnek
i) niceai (nikai)

IV. (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) **A** az első forrás (*Einhard: Nagy Károly*) a császár (*1 pont*), **B** a második forrás (*Részlet a Liber Pontificalis-ból, A pápák évkönyvei, jegyzékéből, XCVIII. Leo III.*) a pápa álláspontját tükrözi. (*1 pont*)
b) 800-ban
c) langobárdok (longobárdok)
d) a Frank Államé / Frank Birodalomé

V. (Elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont.)

- a) 1.B, 2. C, 3. A (1,5 pont)
- b) 1.) A B jelű (0, 5 pont). 2.) Julianus XIII. századi útját írja le, a többi szerző ezt korábban alkotott. (0,5 pont) (Más hasonló értelmű, jó válasz is elfogadható.)
- c) az elsőt/Baskíria
- d) a kettős fejedelemséget
- e) Volga
- f) a kabarok
- g) Erdély élén állt a gyula (akit Szent István behódolásra kényszerített)/ a hadsereg/katonaság vezetője

VI. (Elemenként 1 pont, összesen 8 pont.)

- A) a) (Könyves) Kálmán
- b) Cluny-i mozgalom/cölibátus
- B) c) III. Béla
- d) Egy darabig Mánuel bizánci császár örököse volt III. Béla. (Más hasonló értelmű, jó válasz is elfogadható.)
- C) e) I. (Szent) László
- f) Horvátország megszerzése vagy a horvát – magyar perszonalunió vagy a magyar királyok felvették a horvát királyi címet is vagy Magyarország és Horvátország társországok lettek vagy a Horvát Királyság a magyar korona alá került. (Más hasonló értelmű, jó válasz is elfogadható.)
- D) g) II. András
- h) Halicsba

VII. (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- A) a) II. Lajos vagy Tomori Pál (Szapolyai György is elfogadható)
- b) Nándorfehérvár
- B) c) Zrínyi Miklós
- d) a kereszténység győzelmét hirdeti a pogány/törökök felett, vagy Zrínyi a dédapjának hősiességével buzdít a török elleni harcra vagy példamutatásnak szánta, mikor a hőrozként viselkedő dédapja kezétől esik el a szultán (Más hasonló értelmű jó válasz is elfogadható.)
- C) e) Jurisics Miklós
- f) V. Károly

VIII. (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) „véres törvények” (a csavargás ellen) /I. Erzsébet rendelete
- b) hajózási törvény
- c) Jognyilatkozat
- d) Hollandia
- e) alkotmányos királyság / alkotmányos monarchia

**Feladatok a rendes érettségi vizsga évét
közvetlenül megelőző évfolyam tanulói részére**

IX. (Elemenként 0,5 pont, összesen 6 pont.)

A klasszikus abszolutizmus jellemzői	A felvilágosult abszolutizmus jellemzői
3, 6, 8, 10, 12,	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11

X. (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) „bostoni teadélután”
- b) Lengyelország felosztása, évszám: 1772 *vagy* 1793 *vagy* 1795
- c) a Bastille ostroma, évszám: 1789
- d) Nagy Péter egyik reformja: a bojárok szakállának levágása *vagy* a szakálladó bevezetése
(*Az esemény megnevezésekor más hasonló értelmű, helyes válasz is elfogadható.*)

XI. (Elemenként 0,5 pont, összesen 2 pont.)

- a) vetésforgó
- b) szabadversenyes kapitalizmus/szabadverseny/liberális gazdaság
- c) Colbertizmus/merkantilizmus
- d) manufaktura

XII. (Összesen 5 pont.)

- A) a) (Nagy) Péter (0,5 pont)
- b) XII. Károly (0,5 pont)
- c) az északi háború (0,5 pont)
- B) d) XIV. Lajos (0,5 pont)
- e) I. Lipót (0,5 pont)
- f) a spanyol örökösödési háború (0,5 pont)
- g) Thököly Imre (0,5 pont)
- h) Nem (0,5 pont) (mert gyermekeit a vár elfoglalása után Bécsbe vitték / Thököly nem jutott el Munkácsra)
- i) II. Rákóczi Ferenc (1 pont)

XIII. (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

- a) görög katolikus *vagy* unitus
- b) Horea és Cloșca felkelését /az erdélyi román parasztfelkelést (1784)
- c) II. József jobbágyrendelete
- d) a dák-római/dako-roman elméletet
- e) 1. pásztorkodás (0,5 pont), 2. félnomád/vándorló/transzhumáló (0,5 pont)

XIV. (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

- A) 1. Partium / „Részek”
2. Jászkun kerületek / Kunságok
3. Hajdúvárosok / Hajdúság
4. Határőr-kerületek / (Katonai) Határőrvidék
B) 1.) megyék *vagy* szabad (királyi) városok,
2.) székek *(A három közül bármelyik kettő beírása elfogadható.)*

XV. (Elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont.)

- a) Diderot
b) a francia Enciklopédia szerkesztője
c) Jefferson
d) a Függetlenségi Nyilatkozat szerzője
e) Locke
f) (Két értekezés című művében) a társadalmi szerződés gondolatát fejti ki
g) Montesquieu
h) (A törvények szelleméről című művében) a hatalmi ágak szétválasztásáról értekezik
i) Rousseau
j) (A szabadság zsarnokságáról szóló nézete, melyben) a közakaratot és a közjót mindenk fölé helyezi
(Az indoklásnál más hasonló értelmű, helyes válasz is elfogadható.)

**Feladatok a rendes érettségi vizsgát tevő
évfolyam tanulói részére**

IX. (Összesen 6 pont.)

- a) (gróf) Széchenyi István *(Csak hibátlan helyesírással fogadható el!)* (0,5 pont)
b) 1351 (0,5 pont)
c) Az ősiség törvénye értelmében birtokot nem lehetett elidegeníteni, így nem szolgálhatott fedezetül a bank számára / birtokot csak örökölni lehetett, vagy a királytól kapni, eladni nem. *(Más hasonló tartalmú jó válasz is elfogadható.)* (1 pont)
d) 1848. április 11. (1 pont)
e) A nemesi (adomány-)birtok a család kihalása esetén a királyra száll. *(Más hasonló tartalmú jó válasz is elfogadható.)* (0,5 pont)
f) nem nemes (0,5 pont)
g) ügyvéd (0,5 pont)
h) a vármegye költségeire (0,5 pont)
i) 1) folyószabályzás *vagy* a Vaskapu hajózhatóvá tétele *vagy* gátépítés *(Más jó válasz is elfogadható.)* (0,5 pont)
2) gőzhajó (0,5 pont)

X. (Elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont.)

- A családfába: a) I. Ferenc (1792-1835),
b) V. Ferdinánd,
c) (1835-1848),

- d) IV. Károly
- e-f) (1916-1918),
- g) nádor
- h) Erzsébet / Sissi
- i) merénylet áldozata lett / a szarajevói merényletben / egy szerb diák megölte (*Más hasonló tartalmú jó válasz is elfogadható.*)
- j) A) – Ferenc Józsefhez
B) – IV. Károlyhoz
C) – I. Ferenchez

XI. (Összesen 4 pont.) (A kiegészítés és a betűjel együtt ér 0,5 pontot; ahol nincs betűjel, a kiegészítés önmagában 0,5 pont.)

- a) millenniumot (-)
- b) honfoglalás (D)
- c) államalapítás (-)
- d) földalatti / földalatti vasúton / kéregvasúton (H)
- e) Vajdahunyad (F)
- f) Ferenc József (C)
- g) Mátyás *vagy* Nagy-Boldogasszony (G)
- h) (Magyarországi) Szociáldemokrata Párt (-)

XII. (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) részvénytársaság
- b) tröszt
- c) kartell
- d) urbanizáció

XIII. (Elemenként 0,5 pont, összesen 10 pont.)

Idő (év)	Esemény	Sorszáma a térképen	Helyszín	Mai ország
		6	Szarajevó	Bosznia <i>vagy</i> Bosznia-Hercegovina
1914		2	Marne	Franciaország
		5	Přemysl (Przemysl)	Lengyelország
1916	a hosszú ostrom ellenére az erőd francia kézen marad <i>vagy</i> a németek nem tudták bevenni az erődöt <i>vagy</i> verduni „vérszivattyú”	1		Franciaország
		4	Isonzó	
1918. nov. 3.	IV. Károly <i>vagy</i> Osztrák-Magyar Monarchia aláírja a fegyverszünetet	3		Olaszország

SZAKIRODALMI KÉRDÉSEK – MEGOLDÁSOK

I. téma: Udvari élet a XIV-XVII. századi Magyarországon

XIV. IGAZ – HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont.)

- a) igaz
- b) igaz
- c) hamis
- d) igaz
- e) hamis
- f) igaz
- g) igaz
- h) igaz
- i) hamis
- j) hamis

XV. FOGALMAK (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.)

- a) személynök
- b) királyi titkár
- c) Kalandos Szövetség

XVI. MÉLTÓSÁGOK (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) Móré János
- b) Macskási Tárnok Péter
- c) Bucsányi Korlátkövi Péter
- d) Sárkány Ambrus
- e) Balassa Ferenc
- f) Bornemissza János

XVII. (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) (királyi) kincstartó
- b) (nagy) bírósági ülészek
- c) az ítélőmesterek szállása
- d) tanácsház
- e) palotás

XVIII. (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) 9
- b) lóra, lovasra
- c) a király étkezéseit
- d) malváziai bor
- e) csehnek
- f) a XV. század közepén

II. téma: A Rákóczi-szabadságharc emlékezete

XIV. IGAZ-HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 9 pont.)

- a) igaz
- b) hamis
- c) igaz
- d) igaz
- e) igaz
- f) igaz
- g) hamis
- h) igaz
- i) hamis

XV. SZERZŐK (Elemenként 1 pont, összesen 8 pont.)

- A)
- a) (Gottlieb Eucharius) Rinck
- b) (Eustache) Le Noble
- c) Balla Gergely
- d) Cserey (Cserei) Mihály
- e) (II.) Rákóczi Ferenc
- B)
- f) (Franciscus vagy Franz) Wagner
- g) Szalay László
- h) Horváth Mihály

XVI. FOGALMAK (Elemenként 1 pont, összesen 2 pont.)

- a) Az új felismerését, a messzebbre látás tudományát az elődök munkáiban felhalmozott tapasztalat, szellemi tőke táplálja.
- b) „Törvényen kívüli irodalom”.
(*Más hasonló értelmű jó válasz is elfogadható.*)

XVII. MÉLTÓSÁGOK (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) Károlyi Sándor
- b) Pálffy János
- c) (Johann) Hocher
- d) Hevenesi Gábor
- e) (William) Paget

XVIII. FELELETVÁLASZTÁS (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) méhkasokat
- b) Majkon
- c) J.B.Vico
- d) Mária Terézia
- e) Sáros grófja
- f) 300-400

III. téma: Emléktáblák, emlékművek szoborsorok a XX. században lakóhelyemen

XIV. IGAZ-HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont.)

- a) igaz
- b) hamis
- c) igaz
- d) igaz
- e) hamis
- f) igaz
- g) igaz
- h) igaz
- i) hamis
- j) igaz

XV. IDÉZETEK (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) Melocco Miklós
- b) Gyáni Gábor
- c) Pierre Nora
- d) Czuczor Gergely
- e) Márai Sándor
- f) 1) Bánffy Miklós, 2) Tisza Istvánról
(Csak teljes névvel és hibátlan helyesírással fogadhatók el.)

XVI. FOGALMAK, ELNEVEZÉSEK (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) 1) Berzsenyi Dánielt
- 2) Czuczor Gergelyt
- 3) Kossuth Lajost
- b) Tisza Istváné
- c) szocialista realizmus
- d) Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vagy bank
(A személynevek csak teljes névvel és hibátlan helyesírással fogadhatók el.)

XVII. FELELETVÁLASZTÁS (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) a XIX. század második felében
- b) 1992
- c) Magyar Néphadsereg Színház
- d) Szatmár
- e) Seilern Crescence
- f) Andrássy Gyuláét
- g) Március 15. tér